Detailplaneeringu kehtestamise teade

Avaldamise algus: 03.10.2017
Avaldamise lõpp: tähtajatu

Pajusi Vallavalitsus avaldab teadaande planeerimisseaduse (PlanS) § 139 lõike 3 alusel.

Pajusi Vallavalitsus teatab , et Pajusi Vallavolikogu kehtestas 21. septembri 2017 otsusega nr 186 Pajusi valla Mõisaküla Pae, Soo ja Aunaaugu detailplaneeringu. Detailplaneeringu koostamise menetlusele kohaldati üldplaneeringut muutva detailplaneeringu koostamise menetlusnorme, sest detailplaneering sisaldab Pajusi Vallavolikogu 27. mai 1999 määrusega nr 42 kehtestatud Pajusi valla üldplaneeringu muutmise ettepanekut. Muudatuse sisuks on üldplaneeringus sätestatud maakasutuse juhtotstarbe muutmine planeeringuala ulatuses. Planeeringuala pindala on 19,5 ha.

Detailplaneeringuga määratakse Pae, Soo ja Aunaaugu kinnistutele maatulundusmaa asemel karjääri maa sihtotstarve, mistõttu on tegu Pajusi valla üldplaneeringut muutva detailplaneeringuga. Planeeringuga on kavandatud kolm karjääri maa sihtotstarbega krunti, et tagada lähedal asuva karjääri võimalik laienemine. Planeeritaval alal kavandatakse metsa raadamist ja kattepinnase eemaldamist. Juurdepääs planeeringualale on kavandatud läbi Otimetsa ja Otisaare lubjakivikarjääri kinnistute, millest viimane piirneb avalikult kasutatava riigi kõrvalmaantee nr 14167 Pisisaare-Kalana teega. Karjääri sisesed teed lahendatakse kaevandamise käigus vastavalt vajadusele eraldi projektiga. Planeeringuga olemasolevaid kinnistupiire ei muudeta, täiendavat ehitusõigust ei määrata ning puudub vajadus tehnovõrkude lahendamiseks.
Maavara kaevandamine põhjustab alati keskkonnamõju. Käesoleval juhul on võimalik olulist negatiivset mõju vähendada, rakendades leevendusmeetmeid. Meetmete rakendamisel ei avalda kavandatav tegevus ümbritsevale keskkonnale ning inimeste tervisele, heaolule ja varale olulist negatiivset mõju. Kaevandamisega kaasnevate teatud keskkonnahäiringute talumine on üldjuhul põhjendatud, kui olulise keskkonnahäiringu vähendamiseks rakendatakse vajalikke leevendusmeetmeid ja häiringute tase jääb allapoole kehtestatud normtasemeid.
Otisaare karjääri piirkond on unikaalne haruldaste fossiilide leiukoht. Kalana fossiilide puhul on kaevandamine ainus võimalus, mis tagab ligipääsu erakordseid fossiile sisaldavatele kihtidele. Seetõttu toetavad Tartu Ülikooli geoloogid kindlasti kaevandamise jätkamist ning Kalana karjääri laiendamist, sest teadaolevalt jätkuvad fossiilirikkad kihid planeeritaval laienemisalal. Seega tuleb arendajal jätkata senist head koostööd Tartu Ülikooli teadlastega.
Lubjakivikarjääri laiendamisega kaasneb põhjaveetaseme alandamine. Karjäärist vee väljapumpamise tõttu kujuneb põhjavee alanduslehtri raadiuseks kaevandamise lõpuaastatel 1600 meetrit. Praeguse veekasutuse projektsiooni põhjal võib eeldada, et põhjaveekogumite veekvaliteedis ja -koguses vesikonnas olulisi muudatusi ei toimu. Põhjavee kvaliteedile kavandatav tegevus eeldatavasti olulist negatiivset mõju ei avalda, kui ei teki reostust. Hooldusnõuete järgimisel on avariiolukordade esinemise tõenäosus väike. Kuigi karjääri väljavoolust ja eesvoolust võetud analüüside tulemused ei ole normtasemete ületamisi näidanud, on Keskkonnainspektsioonile laekunud kaebusi seoses heljumi kandumisega Umbusi jõkke tugevate vihmasadude korral. Kuna kaebuste laekumise hetkel veeproove võetud ei ole, siis ei ole ka tuvastatud võimalikke heljumisisalduse taseme ületamisi. Lubjakivist tekkinud heljumil on võime muuta vee värvust märgatavalt ka väikeste koguste korral. Samuti ei liigitu suuremate valingvihmade perioodid tavapärase olukorra hulka, sest siis jõuab veekogudesse heljuvainet rohkem, osaliselt settebasseinidest, aga ka loodusest. Probleemi leevendamiseks tuleks karjääri laienduse jaoks settebasseinide projekteerimisel arvestada teatud puhverdusvõimega, et oleks tagatud piisav heljumi settimise aeg ka suuremate valingvihmade korral. Umbusi jõgi Jõgeva–Põltsamaa maantee sillast suubumiseni Pedja jõkke kuulub lõhe, jõeforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaikade nimistusse. Kuna nimetatud jõelõik asub kavandatud tegevusest piisavalt kaugel, siis ei ole kaitstavas jõelõigus ette näha olulise negatiivse mõju avaldumist. Karjääri eesvooluks oleva kraavi K-3 ja Umbusi jõe kõrge veetaseme põhjused on kraavi ja jõe väike lang, voolusängi täissettimine, rohke veetaimestik voolusängis ning asjaolu, et 1980. aastatel rajatud

maaparandussüsteemide projekteerimisel või rajamisel ei ole arvestatud lubjakivimaardlast lisanduva vooluhulgaga. On esitatud ettepanekud kraavi K-3 ja Umbusi jõe rekonstrueerimiseks. Pärast rekonstrueerimistöid on tagatud kraavis vajalik veetase vastavalt maaparanduse projekteerimisnormidele. Pisisaare-Kalana tee alla rajatud uus truup T/2 on piisava läbimõõduga ja laseb karjäärist tuleva perspektiivse vooluhulga läbi ilma paisutust põhjustamata.

Kavandatav tegevus põhjustab rohevõrgustiku alal väikesel pindalal otseseid mõjusid metsaala asendumise näol karjääriga. Häiringud muudavad koridori lääneosa loomastikule vähemsobivaks, kuid koridori kesk- ja lääneosas säilivad loomade eluks ja liikumiseks sobivad tingimused, mistõttu ei põhjusta kavandatav tegevus rohekoridori katkemist ega funktsioneerimise olulist halvenemist. Kavandatav tegevus toob kaasa metsamaa ja olemasoleva taimkatte kao kogu planeeringualal. Kuna tegevus on pikaajaline ning ala rekultiveerimisel on kavas luua veekogu, siis on tegemist pöördumatu muutusega. Pikaajalise kuivenduse tingimustes kujunevad karjääriala naabruses paiknevatest madalsoometsadest kõdusoometsad ning puude kasvutingimused paranevad. Metsakoosluste mitmekesisuse seisukohast on muutus kooslusi ühtlustav ning negatiivne. Metsamajanduslikust aspektist on muutus positiivne, sest paraneb puidu juurdekasv ja kuivem pinnas lihtsustab metsa majandamist.

Karjääri laiendamisel toimub loomastiku elupaikade kadu kogu planeeringuala ulatuses. Karjääriala järkjärguline kasutuselevõtt võimaldab loomastikul kohaneda, mistõttu peaks metsa raadamine toimuma järkjärgult, leevendades nii karjääriala mõjusid loomastikule. Karjäärimasinate müra ei põhjusta olulisi häiringud kaugemal kui 200-300 meetrit planeeringuala piirist. Lõhketöödest tingitud häiringud võivad mõjutada loomastikku oluliselt kuni 0,5 kilomeetri kauguseni lõhketööde tsoonist.

Vallidesse ladustatud kasvupinnas ei ole keskkonnale ohtlik, sest eeldatavalt ei sisalda see ohtlikke aineid. Katendit, sh kasvupinnast, kasutatakse karjääri korrastamisel vastavalt korrastamisprojektile. Aja jooksul vallidesse kuhjatud kasvukihi omadused muutuvad, kuid see ei halvenda oluliselt kasvukihi kasutamise võimalusi karjääri rekultiveerimisel. Eelistatum oleks kasvupinnase kohene kasutamine sihipäraselt, sh olemasoleva karjääri korrastamisel.

Kui mürarikkamad tegevused karjääris toimuvad tööpäevadel töö ajal, siis karjääritehnika poolt tekitatav müra ei ületa lubatud müratasetega põhjusta olulist negatiivset mõju inimeste tervisele. Lõhketööga kaasnev müra on väga lühiajaline ega avalda lähematele elamualadele olulist mõju. Lõhketööga kaasneva müra koosmõju teiste karjääris toimuvate müratekitavate töödega ei esine, sest lõhkamistööde ajaks muud tööd peatatakse. Lubjakivi kaevandamise käigus on praktiliselt ainus välisõhu seisundit mõjutav tegur tolm. Tolmu levikut on võimalik vastavate meetmetega leevendada, mistõttu see ei avalda ümbritsevale keskkonnale ja inimeste tervisele olulist mõju. Lõhkamistöödel eralduvate saasteainete mõju välisõhu kvaliteedile on väheoluline või see mõju puudub. Põhjaveetaseme alandamine võib mõjutada piirkonna majapidamiste salvkaevude veetaset raadiuses kuni 1600 meetrit ja seoses sellega ka joogiveevarustust. Enne Otisaare III mäeeraldisel töödega alustamist tuleb teostada mõjuraadiusesse jäävate salvkaevude inventuur ning kindlaks teha salvkaevude olemasolu, parameetrid, seisukord ja veetase. Salvkaevude inventuur võimaldab tuvastada ka need salvkaevud, kus võib juba praegu esineda probleeme vee kättesaamisega ning eeldatavasti vähendada hilisemaid vaidlusi teemal, kelle süül salvkaev oma funktsiooni ei täida. Maa-ameti kõrgusandmete põhjal ei ole ohtu, et alanduslehtri mõjualas olevad puurkaevud jääksid kuivaks. Keskkonnaregistrisse kantud puurkaevud on piisavalt sügavad, et tagada joogiveevarustus ka karjääri laienduse korral. Lähima majapidamise, Mihkli kinnistul asuva registrisse kandmata puurkaevu sügavus võimaldab põhjaveetaseme alandamise korral tõenäoliselt samuti tagada joogiveevarustuse. Karjääri tegevusest tingitud probleemide tekkimisel peab arendaja lahendama joogiveevarustuse.

Valesti teostatud lõhketööd võivad tekitada kahjustusi lähedalasuvate hoonete konstruktsioonidele või joogiveekaevude konstruktsioonidele ja seadmetele. See mõju on vähetõenäoline, sest karjääris kasutatakse lõhketööde läbiviimiseks alltöövõtjana sellele tööle spetsialiseerunud ettevõtet. Järelevalvet lõhketööde üle teostab Tehnilise Järelevalve Amet. Vastavad arvutused tehakse lõhketöö projektis, mis koosatakse enne kaevetööde reaalset läbiviimist. On juhitud tähelepanu õigusaktidele ja asjaoludele, millega tuleb lõhketöö kavandamisel ja läbiviimisel arvestada, et mitte tekitada kahju inimeste varale. Mõju inimeste varale avaldub seeläbi, et karjäärist väljapumbatav vesi põhjustab üleujutusi läheduses olevatel kinnistutel, mistõttu maakasutus on häiritud. Peamine põhjus on selles, maaparandussüsteemi kraav K-3, kuhu karjäärivesi juhitakse, on kinni kasvanud, samuti ei ole kraavi ja truupide rajamisel arvestatud karjäärivee kogustega. Tänaseks on kraav puhastatud ja truubid asendatud. Võib eeldada, et olukord

võrreldes praegusega paraneb ning üleujutusoht väheneb oluliselt.
Kuna karjääri laienemisel jätkub sarnane tegevus olemasolevaga, siis ei ole alust arvata, et toimuksid olulised muutused jäätmeliikides ja nende kogustes. Kui ettevõte käitleb jäätmeid ettenähtud viisil, ei ole olulist negatiivset keskkonnamõju ette näha. Avariiolukordadega kaasnev mõju pinnasele ning põhja- ja pinnaveele on välditav. Avariide tõenäosus ei ole suur, samuti ei kaasne eelnimetatud tingimustel olulist negatiivset keskkonnamõju. Loodusressursside kasutamine kaevandamisloa taotluses kirjeldatud viisil on otstarbekas ja vastab säästva arengu põhimõtetele.
Maavarade kaevandamisel tuleb uute kaevanduste avamisele kindlasti eelistada olemasolevates maardlates maavara maksimaalset väljakaevamist. Olemasoleva karjääri laiendamise puhul tuleb lugeda eeliseks ka seda, et tegevuse kavandamiseks on juba varasemast ajast piisavalt teavet võimaliku mõjuala keskkonnatingimuste ja kaevandamise tehnoloogiliste võimaluste kohta, mis võimaldab arvestada väljakujunenud olukorraga, analüüsida senise tegevusega kaasnevaid probleeme ning leida meetmed tegevuse paremaks korraldamiseks. Olemasoleva maardla täielik ammendamine võimaldab edasi lükata uute maardlate kasutuselevõttu mõnes teises asukohas.
Olulise tähtsusega on kaevandatava maavara kasutamise ehituses. Näiteks näeb „Riigiteede teehoiukava aastateks 2014-2020“59 ette mitmeid suuri tee-ehitusprojekte, muuhulgas Tallinn-Tartu maantee Kose-Mäo lõigu neljarealiseks ehitamise, teede ja ristmike suuremad ümberehitused, mille tarbeks on vaja märkimisväärsel hulgal ehituskillustikku. Lähtudes maavaravaru 2015.a koondbilansist on olemasolev Otisaare karjäär Jõgevamaa suurim tegutsev karjäär. 2015 aastal kaevandas AS Kaltsiit Otisaare ja Otisaare II lubjakivikarjäärist kokku 246,7 tuh m3 ehituslubjakivi. Arvestades neid asjaolusid tooks Otisaare karjääris kõrgemargilise ehitusmaavara kaevandamise lõpetamine tõenäoliselt kaasa ehituslubjakivi puudujäägi maakonnas, sest Sopimetsa ja Sopimetsa II karjääride kaevandamismahud on märkimisväärselt väiksemad. Sellega kaasneks eeldatavasti vajadus ja surve uute karjääride avamiseks, mis loodusvara kasutamise seisukohast ei ole otstarbekas ega säästev.

Dokumendid

- Pajusi Vallavolikogu 21.09.2017 otsus nr 186.

Pajusi Vallavalitsus
Kalana, JÕGEVAMAA, Vallamaja
Telefon: 7764190
E-post: INFO@PAJUSI.EE

Teadaande avaldaja kontaktandmed:
Abivallavanem Mark Liivamägi
Telefon: 7764111
E-post: mark.liivamagi@pajusi.ee

Teadaande number 1199929